Bleeke luchten

Hélène Swarth

bron
Hélène Swarth, *Bleeke luchten*. P.N. van Kampen & Zoon, Amsterdam z.j. [1909]

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/swar008blee01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

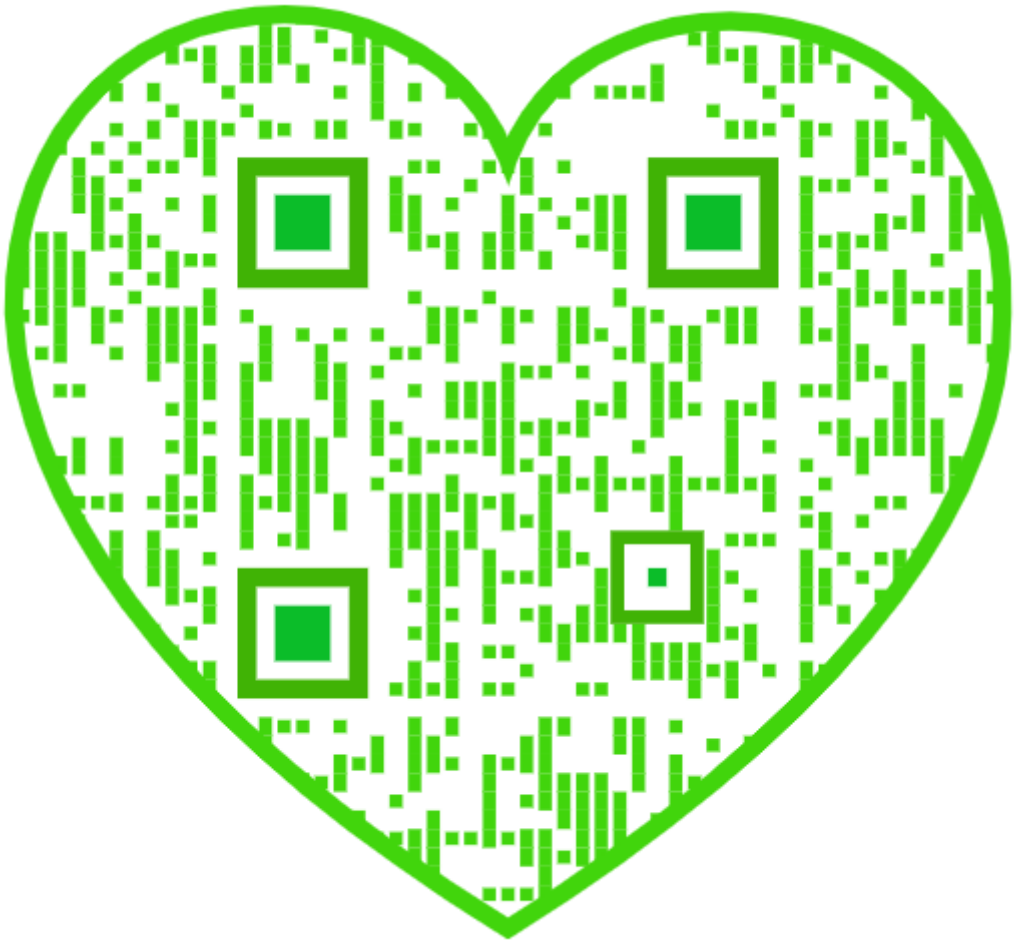

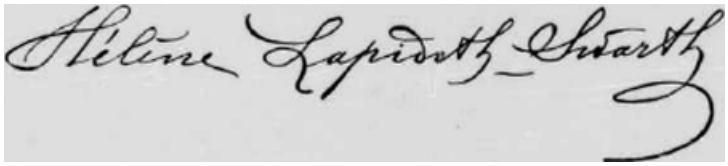
Hélène Lapidoth-Swarth

Sonnetten, liederen en elegieën.

I. *Zal ik nu blij zijn....?*

Zal ik nu blij zijn, enkel om bloemen,
Enkel om bloemen en lenteblauw?
Zal ik vergeten, nu bijen zoemen,
Zal ik vergeten waarom ik rouw?

Zal ik nu droomen, enkel om rozen,
Enkel om rozen en zonneschijn?
Zal ik vergeten mijn hart bevrozen?
Zal ik vergeten mijn wondepijn?

Zal ik nu zingen, om blauwe seringen,
Enkel om bloemen en anders niet?
Zal ik nu zingen, wijl meerlen zingen,
Zal ik nu zingen een meielied?

II. *Het gele Huis.*

Ik ben ziek van heimwee naar 't gele huis,
In het lommer van groene linden,
Waar zongen belovend hun neurie-geruisch
De droomige zomerwinden.

Nu wilde ik wel reizen naar 't gele huis
En luistren naar 't suizlen der linden
En droomen van liefde in mijn zonnige kluis
En omhelzen wie trouw mij beminden.

Doch zoo ik nu belde aan het gele huis,
Wie zou ik er wedervinden?
- In een zwarte kluis zijn mijn lieven thuis
En geveld zijn de zingende linden.

III. *Wat zal ik met mijn verlangen doen?*

Wat zal ik met mijn verlangen doen,
  Nu de wind heeft de wolken verdreven
En de merels al juichen om 't heerlijk seizoen?
  - In licht herleven?

Wat zal ik met mijn verlangen doen,
  Nu al knoppen de lenteboomen
En de struiken omsluiert belofte van groen?
  - Mij dronken droomen?

Wat zal ik met mijn verlangen doen,
   Nu narcissen en tulpen al gloeien
En jacinthen al vlammen in zonnezoen?
   - Er blij van bloeien?

Wat zal ik met mijn verlangen doen,
   Wen, bedwelmd door de blauwe seringen,
De nachtegaal klaagt in het Mei-plantsoen?
   - Er zoet van zingen?

Wat zal ik met mijn verlangen doen,
   Nu voor eeuwig mijn lente is verdwenen
En erinnering fluistert van ach! en toen?
   - Er wild om weenen?

Wat zal ik met mijn verlangen doen,
   In die weelde van lente-gebeuren?
- Verheffen ten hemel mijn aanschijn koen
   Of treurig neuren?

Wat zal ik met mijn verlangen doen,
   Dat, bleek, in de bloeiing wil zwerven?
- Ver van den lachenden lentenoen,
   Er stil mee sterven?

IV. *Lentesneeuw.*

Het blinkeblauw der blije lenteluchten
Wordt plots door ijzig ijzergrijs verholen
En winterwitte zware vlokken dolen,
Waar, zonnegeel, al zweefden vlindervluchten.

De vlokken vallen, vullend mijn violen.
Zij zien mij droef verwijtend aan en zuchten:
- ‘We ontloken, vroom vertrouwend in genuchten,
Die nu - waarom? - ons worden ruw ontstolen.’

Te vroeg ontbloeid, nog lauw van zonnezoenen,
   Laat sneeuw u rein met lijden's wijding doopen.
Uw zon komt weer en doet de wereld groenen.
   Hou' wijd uw witbesneeuwde kelken open
En wacht. - De vreugd der lente is voor de koenen,
   Die, zonverlaten, blijven bloeie' en hopen.

V. *Bloeiend Gras.*

O donzig blonde bloei van de onbezongen
Gepluimde halmen van het Junigras!
Aromenzee, waar 'k nooit den lof van las,
Ik hef mijn handen, van uw geur doordrongen,
Naar 't hemelblauw en zegen 't rijp gewas
En laat mijn ziel door 't suizellied verjongen,
Dat, wuivedeinend, ruizlen duizend tongen,
Terwijl ik droomende in uw golven plas.

De voeten bloot, beschroomd, me een weg te banen
   En ruw vertreden wat zoo vredig bloeit,
Voel 'k me als een kind, verloren in sawanen.
   'k Hou' d' adem in en drink wat óvervloeit
Van morgendauw en koel met halmentranen
   Mijn smartvol hart, dat eeuwig klopt en gloeit.

VI. *Juniwind.*

De Juniwind, die vloog den hemel uit,
   Licht óp de twijgen van de reuzebeuken
En vult de laan met loome zomerreuken
   Van verre vlier, vol lieve lijsterfluit.

Mijn voeten aarzlen, 't wuivend gras te kreuken,
   Dat, blauw van bloemen, langs de bermen spruit.
'k Vertraag mijn tred, ik demp mijn stemgeluid,
   In vromen schroom voor booze vredebreuken.

Doch 'k ben verwonderd, wijl zóo luid, zóo ruw
Elke andre mensch hier durft zijn leven uiten,
De heil'ge stilt', die ik te ontwijden schuw,
Vernielend driest om zelftriomf te buiten. -
'k Voel me in uw lommer, laan mysterie-luw,
Een kind vol deemoed, bang voor wie daar muiten.

VII. *Petunia.*

Mijn teedre ziel is een petunia,
   Die zet voor zon 't fluweelen kellekje open
   En laat zich blij met liefdestralen doopen
En met aroom den zomer antwoordt ja.

Doch komt de sombre wolken uitgedropen
   De regen kil, verkondende ongenâ,
   Dan vouwt zij vlug haar kelkje dicht: - ‘O sla
Maar, booze bui! ik blijf wel veilig hopen.’

Zoo redt die bloem haar teeder innig Ik,
    Tot weer ze ontluikt, in liefdevol vertrouwen,
Voor zonnezegen, na den regenschrik.

Doch bleef zij minder lieflijk om te aanschouwen,
    Dan 't bloemenvolk, dat schroomt geen regentik:
Haar blank fluweel doorfronsen rimpelvouwen.

VIII. *Onrust.*

De hooge wolken droomen, blank als schuim.
De zonnebloeme' omzoemt een bijentros.
En zoele wind waait gouden blaadren los
En speelt er bal mee door het blauwe ruim.

Door de open ramen blinkt de zon al ros
En 'k voel in fel een hartklop: ik verzuim
Een groote vreugd, die bracht mij lichten luim,
Melodisch lied en blijen rozeblos.

'k Ontvlied de stille kamer, o ik haat
Mijn kamer nu, 't lijkt me een gevang! - ik snel
Naar buiten. - Wee! nu kom ik al te laat.

Ik vind mijn vreugd niet hier, doch in mijn cel
Wacht zij wellicht op mij - dat 'k open laat
Voor haar mijn kamer weet zij zeker wel.

IX. *Koekoeksbloemen.*

'k Loop langs den koelen vijver, waar de koekoeksbloemen
Verblijen 't bloeiend gras met teeder zwavelgeel,
Waar zuider-suizelwind doet wuiven elken steel
En myriaden mugjes droomrig wemel-zoemen.

Mijn voet zinkt weg in streeling weeker dan fluweel
Van veerend mos en halmen, die 'k niet weet te noemen.
Ik hoor een koekoek d' eigen zoeten naam beroemen.
- En reuk krijgt ook, in bosch-aroom, zijn vreugdedeel.

Zal, als een dartel kind, ik roekeloos nu plukken
Die blonde koekoeksbloemen, handvol lente in huis?
- Ik, die geen leven gaf, zou 'k durven ruw ontrukken
Wat leeft in eenvoud rein, aan aarde en boomgeruisch?
- Neen, vreest mij niet, 'k zal niet begeerig naar u bukken.
Met leege handen keer ik naar mijn leege kluis.

X. *Zomernoen.*

De bloemen zwijmen in den zomerzoen.
't Bestoven loover wil geen wind doorzoeven.
Zacht zoemt een bij, die komt de zoetheid proeven,
Al óverrijp, van perzik en meloen.

Hoe lang nog zal mijn ziel in 't leven toeven?
Ik voel volbracht mijn lijden en mijn doen.
'k Zwijm, als de roze', in d' al te zwoelen noen.
Niets kan mij meer verblijden of bedroeven.

Nu doemt me een daemon, die met droomen spot,
   Te proeve' aldoor den weeën smaak van 't leven,
Als van een perzik, donze en rood, maar rot.

Ik bad u áan met handenvouwe' en beven,
   O leven! liefde en glorie, mensch en god,
'k Zocht ál in u. - Hoe ben ik arm gebleven!

XI. *Gelijk een Schim....*

Gelijk een schim, in de affodillenweiden
Van de Elyseesche Velden, bleek en stil,
Voor eeuwig zwervend, zonder doel of wil
En zonder leed, doch zonder heilverbeiden,
Wanneer haar wekt een levende uit haar kil
En leeg bestaan, den stervling gaat benijden,
Die ziet de zon, en 't wreed van de aarde scheiden
Beweent en vloekt der goden snoode gril -

Een beker bloed moet de arme schim verwarmen,
Eer vindt zij niet voor klagewoorden kracht; -
Zoo wekt de Mei, die weet van geen erbarmen,
Met bloed van zon mijn ziel, die droomde zacht.
Ik roep om vreugde en strek verlangende armen
En heel 't herleven wordt me een wel van klacht.

XII. *Dansende April.*

Nu danst de blonde April. Nu wil vergeten,
Mijn ziel, daal niet in donkere spelonken,
Alsof de groeven, waar mijn dooden zonken,
Wel mijnen waren, rijk aan heilig weten,
Waar al de wanden blank van zilver blonken
En 'k delfde een schat, waar denkhouweelen beten.
O wreedverstikte bange levenskreten,
Van wie om lucht en licht riep, wanhoopsdronken!

Vergeet, mijn ziel! Wil liever d' intreê melden
Van blonde April en vroolijk u vermeien
In luchten dans op purpren tulpenvelden
Of geelbebloemde groene lenteweien,
Verjagend vlug de smarten, die u kwelden,
Met blij gezwaai van blanke en roze meien.

XIII. *O bleeke Dood!*

O bleeke Dood, die bluscht de blije lenteverven
Van aarde en heeml en sluit de poort der hope toe,
Ik wil vergete', een wijl, dat wéldra ik moet sterven,
Ik wil vergeten, maar ik weet niet hoe ik doe.

Betree' den hof niet, waar al bevend nederzwerven
De droeve bloesems, geelverwelkt en bloeiensmoe.
Betree' de straat niet, waar, gestrekt in doodsverderven,
Gedragen wordt een mensch naar 't bloeiend kerkhof toe.

Sluit luik en voorhang dicht en blader niet in boeken,
   Waar stervensweemoed weent om verre hemelvreugd
Of doodsverachting fier de goden durft verzoeken.
   Lig roerloos en vergeet elk sterven, dat u heugt
En zie de schimmen niet, in álle kamerhoeken,
   Van langverloren lieve' uit langverloren jeugd.

XIV. *Meieregen.*

O lieve tranen! milde Meieregen,
Die àl de knoppen van mijn bruine struiken
Tot blad en bloesem welig deê ontluiken
En al mijn vooglen kweelen, na uw zegen!

O laat mij weer de koele aromen ruiken
Van gras en wilde bloemen allerwegen!
Ik weet hoe zwaar verzwegen weeën wegen,
In 't huis van rouw met droef gesloten luiken.

O Meieregen! wil nu teeder laven
Mijn dorre ziel, tot, blauw en roze en geel, de
Viole' en tulpen rijzen uit mijn graven.

Neen, 'k heb te veel geweend, nu wordt me uw weelde
Ontzeid, nu roep ik vruchtloos om uw gaven,
O tranenregen, die mij zangen teelde!

XV. *Lentebloemen.*

Ik zat en las de woorden van een wijze.
De schemer viel; mijn ziel werd droeve en donker,
Gelijk mijn boek, geen hoop in God meer blonk er.
- O grondloos Niet, waarvoor ik deinzende ijze!

Plots bracht mijn lief mij bloemen, blij geflonker
Van zonnegeel bloeide óp in 't weedomgrijze.
In knoppend vlierhout zong een meerl een wijze
Van hoop-in-heimwee, die belovend klonk er.

'k Zag héel de lente, ik ademde àl de aromen
In d' éenen tuil. De kamer, waar gevangen
Mij hield mijn wanhoop, stràalde. Ik zag de boomen
Herleven, vrôo van loovr en vogelzangen,
In d' éenen vlierstruik, waar de merel stroomen
Liet mét zijn lied zijn hemele-verlangen.

XVI. *Mei.*

O zie de weien wit van madelieven,
De wouden, groen van blije Meieblaadjes,
Den meidoorn wuivend blanke wierookvaatjes
En elken boom, vol vogels, die er lieven!

Nu bloeit alom wat droomde in blonde zaadjes
En de aard vergeet haar bange wintergrieven
En zendt haar duiven, dat zij 't blauw doorklieven
En zoet roekoeën in het loof der paadjes.

De zoele wind, vol groen- en bloem-aromen,
   Fluweelig streelend, vleit en zoent mijn wangen
En wekt mijn lang in slaap geweende droomen,
   Tot al mijn zinnen trillen van verlangen
En weelde en weemoed wellende overstroomen
   Mijn lenteziel, die zwelt van liefdezangen.

XVII. *Ontwaken.*

Waak óp, mijn ziel! wil niet zóo peinzend treuren!
Aanvaard genadig wat uw slaven brengen,
In deemoed knielend vóor uw troon: zij plengen
Reukofferanden u van rozegeuren,
Viole- en loof-aromen, zie, zij mengen
Tot één festijn de koele en warme kleuren
En paren vogelzang aan windeneuren
En zonnezoen aan avond-schaduw-lengen.

Voel, de adem van een god doorzoelt de luchten.
Gelijk een lam geleid naar bloemenweien,
Waar 't veilig speelt en heeft geen leed te duchten,
Wil, teedre ziel, u blij de lente wijen,
Tot heel uw wee versmelte in weeldezuchten
En elk bewegen worde spelemeien.

XVIII. *Violen.*

Violen, blauw als reine meisjesoogen
Die wachte' een wonder na den Meienacht,
Half bang, half blij, met prillen dauw bevracht,
Die lenteblauw hebt zóo diep ingezogen
Dat, zelfs bij rege', in u de hemel lacht -
D' azuren lach, waarheen mijn droomen vlogen,
Als dronken vlinders, fladdrende opgetogen
Om de open kelken, waar de honig wacht!

O zijt gij de ál te vroeg in de aard verholen
   Oogen van meisjes, die herleven deed
In blauwen bloei van vragende violen
   De lente-weemoed van haar liefdeleed,
Wijl de arme zieltjes vredezoekend dolen,
   Van zwerven moe, tot sterven niet gereed?

XIX. *Lentebui.*

De blanke meidoorn geurt verlangen-zwoel
Zijn weelde-aroom, lijk honig zoet te proeven
In de avondlucht, waar 't liefdeloom blijft toeven
En streelt den hemel, bleek van voorgevoel:
Een donker onweêr komt zijn droom bedroeven.
- En álles wacht. - Geen klank van stadsgewoel
Bereikt mijn oor dan, jagend naar zijn doel,
Van ver een trem het angstig-klagend zoeven.

Het loof wordt zwart, de meidoorn schemert flauw,
De bange vooglen ritslen in de struiken,
Geen enkle ster komt vonkle' in 't hemelgrauw.

Een blauwe schicht doet plots mij de oogen luiken.
Dof gromt de donder, regen klettert lauw
En in die rege' is héel de Mei te ruiken.

XX. *Ziel in Mei.*

Wen lentesneeuw van anemonen viel
In 't blijde bosch, waar 't vleiewindje kust
De blonde knoppe' en wiegt, in luwen lust,
De blaadjes klein, wie 't wonder weer geviel;
Wen de aard bloeit óp, na kille dooderust
En Meizon góudvonkt, als een wentlend wiel,
In blauwe hemelvelden, voelt mijn ziel
Zich bang gevangen op vijand'ge kust.

Zij zat wel eenzaam bij den vreemden haard,
Verbannen kind, princesje uit Droomenland,
Gelaten neurend liedjes, trouw bewaard.

Nu wil zij vluchten, heimwee-overmand,
Door elke zinnepoort, in wilde vaart -
En kreunt van wóndslaan aan den kerkerwand.

XXI. *Meilied.*

Alle vogels vliegen door den blauwen hemel,
Alle honden rennen door het groene woud.
Maar de vogel van mijn blijheid
  kwijnt van heimwee naar zijn vrijheid,
Maar mijn hond van trouw-in-deemoed ligt begraven, star en koud.

Alle blaadjes dansen in den blijen Meiwind,
Alle vlinders spelen in de bloemenwei,
Maar de blaadjes van mijn hopen,
  maar mijn vlinder, vleugels open,
Zijn verdorven en gestorven in mijn lang verwelkten Mei.

Alle kindjes juichen, blij met blauw en zongoud,
Alle bloemen springen uit haar knoppekleed.
Maar mijn kindeken van onschuld,
dat zijn handjes rijk met zon vult,
Ligt begraven onder donkere immortellen zwaar van leed.

Alle meisjes zingen liedekens van liefde,
Alle knapen lachen om beloofde vreugd.
Maar het meisje van mijn zangen,
maar mijn knaap van Mei-verlangen
Droomen onder zware zerken, in het kerkhof van mijn jeugd.

XXII. *Aprildag.*

Al moet ik nu schreien van schrijnende pijn,
Ik wil niet haten.
De heilige troost van het lied is mijn,
En ik lij' gelaten.

Een vreemdeling bleef ik, in vreemde stad,
Vol vreemde gelaten.
Zij lachten als ik om liefde bad,
Maar ik wou niet haten.

In mijn zonnige kamer, warm en vertrouwd,
Ontvlood ik de straten.
De Aprilwind nijpt er zoo nijdig-koud:
Ik voel zijn haten.

Neen, zei 'k dat het leven mij schreien deed?
- Geen traan zou baten.
Ik ben alleen maar zoo moe van mijn leed,
Zoo héel verlaten.

XXIII. *Paaschklokken.*

Ik weet niet waar ik mij zal wenden,
Ik weet niet waar ik mij zal keeren. -
Het klokkenluien wil niet enden.
Verrijzingdag! o dag des Heeren!

Ik weet niet waar ik mij zal keeren
Om al die klokken niet te hooren. -
- Verrijzingdag! o dag des Heeren,
Uit bloeiende aarde weergeboren!

Om al die klokken niet te hooren
Wel sluit ik ruiten en gordijnen. -
Uit bloeiende aarde weergeboren,
Zal Christus weer van de aard verdwijnen?

Wel sluit ik ruiten en gordijnen
En blijf alleen met duistre ellenden. -
Zal Christus weer van de aard verdwijnen?
Het klokkenluien wil niet enden.

XXIV. *Naar Droomenland.*

Naar Droomenland willen we varen,
Naar Droomenland willen we gaan,
Al over de zilveren baren,
Al onder de zilveren maan.

Naar Droomenland willen we rijden,
Naar Droomenland willen we heen,
Al over de bloeiende heiden,
Al onder het wolkengeween.

Naar Droomenland willen we varen,
Naar Droomenland willen we toe,
Waar zoet melodieën omwaren
De ziel, van het leven zoo moe.

Naar Droomenland willen we rijden,
Naar Droomenland willen we heen,
Waar smelt en verengeit ons lijden
In schoonheid en weeldegeween.

XXV. *Sterfdag.*

De goudbezonde blankbezande lanen,
Van lenteloover welvend overhangen,
Waar merels zingen de altijd zelfde zangen
En wind van zee beweegt de bladervanen,
Betreed ik loom, van weemoed bang bevangen.
Hoe zwelt mijn borst van 't wellen mijner tranen,
Die, wild en vrij, een weg zich willen banen
En, de oogen blindend, vloeien langs mijn wangen!

O lieve paden, waar ik zoetjes leidde
De moede schreden van die moeder-goede,
Die eens mijn schreden leidde zacht! hoe wijdde
U voor mijn hart haar bijzijn, wijl 'k vermoedde
Hoe zij voor 't lest haar blik in u vermeide!
Bij elken stap voelde ik mijn hart, dat bloedde.

XXVI. *Lang geleden.*

Toen Liefde vlood, een hoonlach om de lippen,
Wrong Hoop de hande' en weende om weeldedood.
- Maar 't golvend water blonk van gulden stippen
En heel de hemel bloeide in avondrood.

De vrome boomen ruischten: - ‘Laat den krippen
Rouwsluier vallen, die u *zien* verbood.
Aanschouw alleen, dan zal uw wee ontglippen.
De Schoonheid bleef, hoewel uw Liefde vlood.’

Toen liet mijn Hoop zich troosten en verdwazen
Door spel van licht en kleur, dat Schoonheid bood.

Nu doemen lokkend, als door rozeglazen,
In de enge cel, waarin mij 't leven sloot,
Beloofde landen, schoon gelijk oasen,
Die 'k nooit zal zien, in droom van avondrood.

XXVII. *Voor mijn Ziel.*

Ik vlocht mijn blanke ziel een kroon van leliebloemen,
Tot tempel wijdde ik eerbiedvol haar brooze woon.
En huivrend luisterde ik, gebogen vóor haar troon,
Naar milde melodie, mysterie niet te noemen.

Doch Leven roofde ruw haar loutren leliekroon
En sloeg haar heil'gen mond, die wou de goden roemen,
En hulde in grauw gewaad, om honend haar te doemen
Tot lagen plicht, mijn Ziel, voor luttel slaveloon.

O Ziel! gevangen Ziel! hoe zal ik u bevrijden,
Die 'k droeve roepend zoek in zwarten smartenacht,
Wijl nijpt mijn bange borst de weerpijn van uw lijden? -
Werp àf uw grijs gewaad en stijg met jonge kracht
Naar blije Meiezon en blankbebloemde weiden
En lente-looverbosch, dat voor u komen vlagt!

XXVIII. *Lente-verlangen.*

'k Verlang en weet niet waar ik naar verlang.
- Naar melodie van lenteboomenzucht?
Naar koel geklapwiek van een duivenvlucht?
Naar leliegeur of leeuwerikkezang?

O 't vogelstijge' in blauwe Meielucht
Maakt mij van de aarde een levenslang gevang.
Mijn stem wordt stil, mijn ziel wordt droeve en bang
En 'k weet niet zelve of 'k leve' of sterven ducht.

O geef me een lucht bevlekt met wolkenvlos,
Waar zweeft de ziel van bevende sering,
Waar streelt mijn wang een windbewogen tros,
Waar enk'l een ster verlicht de schemering! -
O bleek Verleden! laat mijn hand niet los
En laat mij weene' om schoonheid, die verging.

XXIX. *Bezonde Wolken.*

Bezonde wolken, boden van den blonden
April, ontplooi' in rozelach mijn stroeven
Gesloten mond! laat langer niet bedroeven
Zóo donkre smart mijn ziel, die wil gezonden!

O blonde wolken! blijf' nog even toeven!
Doorblinkt mijn grijzen hemel, godgezonden
Beloften! Zwart en zwaar, als droeve zonden,
Zag 'k winterwolken 't somber ruim doorgroeven.

Ik hef tot u de handen vroom gevouwen,
Wijl zoele tranen mij in de oogen beven.

O laat mijn ziel een gouden burcht zich bouwen
Van gouden wolken, in de azuren dreven
Van eeuw'ge extase en louter lenteblauwen,
Waar 'k veilig wone, boven 't lot verheven.

XXX. *O kom....*

O kom nu eindlijk met uw bloesemkoelen
Aromenadem en uw vleigebaren,
O blonde Mei! de zwarte smart bedaren,
Die in mijn boezem wegen blijft en woelen.

Verschrik haar niet met schittergouden haren,
Maar laat haar zacht uw zilvren zegen voelen,
Uw tranendauw bevrijdend - blij doorzoelen
De donkre cel, die trouw haar moet bewaren.

Dan zal mijn smart haar kerker wel ontvluchten
En rijzen rank, als Arons staf, en bloeien
En zenden 't blauw in blanke vogelvluchten,
Die heel het land met melodie bevloeien.

O blonde Mei! heb meelij met mijn zuchten
En kom, omwolkt van voogl- en vlinderstoeien.

XXXI. *Meie-wei.*

Een groepje koeien glanzeglad kastanjebruin,
In 't slankgehalmde gras van koel-fluweelen wei,
Vol geel satijn van boterbloemen - milde Mei
Die maakte er spelend van een stille' idylletuin.

Het gras, zoo zacht en toch smaragden-lanzig, lei
Vol dauwjuweele', een knoestige appelboom droeg schuin
Zijn alpensneeuwen blank-beroosden bloemenkruin
En gouën-regen bloeide en ál was kalm en blij.

- ‘Hier wil ik weiden wel,’ zei 't arme lam, mijn ziel,
‘Hier voel ik bang verlang tot vrede rein gestild,
Hier peinze ik veilig over àl wat mij geviel.’

Maar fel-geweldig, eve' als 't leven, sleurde wild
De sneltrein, donkre draak, met duizelwreed gewiel
Mij ver van weieweelde en vrede Meiemild.

XXXII. *Blonde Zondag.*

Een blonde jongen brengt, in blond-bezonde straat,
Een blonden korf, waar crocus en jonquille in gelen
En blonde kindre', in lichte lentekleeren, spelen
En zinge' een lenteliedje in blije trippelmaat.

Door 'n open venster hoor ik hoog en vroolijk kweelen
Een zonnigblonde vogel - 't koopren kooitje staat
In geel van tulpe' - een verre trambel helder slaat
De blauwe lucht, waar witte wolkjes in fluweelen.

Hel-zilver tinkelt - wèg al wentelt vlug het wiel -
Een fietsbel - fel-verblindend flikkeren de spaken.
Goud blinkt de strooien hoed, waarop het zonlicht viel.

Dan komt de Zondagsstilt' weer vrede en wijding maken
Van 't blije speelgekweel, waar meisje- en vogelziel
Rein-onbewust den blauwen hemel mee genaken.

XXXIII. *Lenteblauw.*

O blauwe balsem van de lenteluchten!
Wil zalven zacht mijn oude wondepijnen,
Wier purpervoren nog zóo bloedig schrijnen!
O lavend blauw vol zoete liefdezuchten,
Waar blije vogels klapwieke' en verdwijnen,
Verkoel, bedwelm, versmelt in uw genuchten
Verlangensmart, die wachtte op wintervluchten,
Om tot verheven weemoed te verreinen!

O laat mij jong zijn, in den jonge' Aprildag,
Een blanke bloem, die zet haar kellek open,
Om 't blauw te ontvangen, blij, zóo wijd haar wil mag
En d'engen kelk vol lenteblauw laat loopen,
Of héel de hemel in haar beker stil lag. -
O lente! laat mij jong zijn, bloeie' en hopen!

XXXIV. *In blanke Boot....*

In blanke boot, op koele smaragdijnen
En bronzen golven, onder bruggewelven
Getorscht door gulden beelden, diep zien delven
De stroom een graf voor zon en droomend deinen
En eigen leve' in vrede vereenzelven
Met golvenleve' in weekgebogen lijnen
En drijvend schoon van wolken, die wel schijnen
Al wat ik wil, of helde' of engle' of elven; -

De reuzestad vol kerken en paleizen,
Waar rolt de volksstroom tusschen hooge huizen,
Zien wijken ver voor kalme paradijzen,
Verlaten parken waar, bij lanen-kruisen,
Voornaam en eenzaam, godebeelden rijzen
En nooble boomen vroom-gelaten suizen -

XXXV. *Rivier.*

Hoe vroolijk wiekt de wit-en-roode molen,
Bij 't windbewogen blauwfluweelen water!
Een houtvlot geelt, een weigroen luchthuis staat er,
Waaronder wippe', uit bronzen golvenholen,
Blankzilvren vischjes; 't bruine bootje baadt er
Den ranken romp in kabbelnat verscholen.
Uit ruim azuur, waar sneeuwen meeuwen dolen,
Maakt blije wind muziek van zeilgeklater.

Liefkozend lachen de appelgroene huizen,
Als speelgoed klein gereid door kinderhanden,
In tuintjes koel, waar oude boomen suizen
Een oud verhaal uit kindjes-droomwaranden.

Ik wou wel wone' in één van al die kluizen
En spelevare' en in den hemel landen.

XXXVI. *Augustusnacht.*

De maan beschijnt den schrijnend-witten muur,
Waartege' een leiboom star te lijden staat.
Haar bolgezwollen krijtbleek lijkgelaat
Verschrikt een wolkje aan 't harde nachtazuur.

Een bloedigroode droeve klimroos laat
Haar blaadren valle' als bange tranen, 't uur
Galmt dreigend twaalf maal, d'ál te kleinen duur
Verkondend tusschen leven en te laat.

Dan zijgt de loome droomenstilte weer,
    Tot plots een perzik, met een zachten plof,
Valt, rijp en donzig, van den leiboom neer.

En, of die purpren vruchteval hem trof,
    Klaagt, ritslend, half in slaap, een vogel teêr.
Dan zwijge' als wachte' op onheil, zwaar en dof.

XXXVII. *Paardewed.*

In 't blauwgroen water van het paardewed
Laat wade' een knaap, geelblond in zonneschijn,
Goudbruine paarden, 't huivrend huidsatijn
Omvonkt een klaar juweele- en parelnet.

In 't cobaltblauw der zomerluchten zijn
De roomigblanke slanke wolken net
Als paarde' aan 't waden door den wind gezet
En baden koel de vlosse manen rein.

De donkre boomen, die bij 't water staan,
Doorwuift de wind en wekt hun bladerziel,
Tot àl de kruinen buige' en ruischen gaan,
Of boomen-zwaarmoed windespel beviel,
Tot wemeldanst de schaduw van de laan
Op bruin van paard en blauw van knapekiel.

XXXVIII. *Rozenland.*

Waar daalt de zon, aan 't eind der heuvelstraat,
Bloeit, tusschen aarde en hemel, een vallei
Zóo rozerood of Rozeland daar lei. -
O 't wonderland van sprookje en droom bestaat!

Nu laat mij wandlen in die rozewei,
In rozebeken spieglen 't blij gelaat,
Aan rozereuk en rozenincarnaat
Mij laven zóo dat 'k weer geloof in Mei.

'k Ontmoet daar zeker droomen van weleer,
Uit ouden gouden sproke- en rozentijd,
Die groeten zoet hun lieve speelnoot weer.

En, hand in hand, om 't wederzien verblijd,
Zingen wij alle een reizang roerend-teêr,
Terwijl de reidans over rozen glijdt.

XXXIX. *Lentestorm.*

De bolgeblazen wolken gaan langs blauwe hemelkolken
En luiden in een nieuw begin met zilvren lofbazuinen,
Die juichen stout door 't ruige hout der buigendbange kruinen.
O lentestorm, belofte-blij! wie zal uw zang vertolken?

De paden vluchten, bleek van schrik, naar veiligheid van duinen,
Voor 't grillig wilde schaduwspel der reuzen, die bevolken
Het hemelruim en dreigen driest met vlijmend felle dolken
Te moorden ál 't verborgen loof der boschjes, die ze omtuinen.

De zon ligt, schild van koper rood, door heldehand gesmeten
Op oorlogsveld, terwijl de held op welverdiende sponde
De sterke reuzeleden strekt; - hij heeft zijn kracht gemeten
Met grijze kracht van Winter grim, die sterft wel aan zijn wonde.
Hij zingt en lacht in zilverpracht en zegezeker weten
Dat straks de Lente komen zal, die zonbekroonde blonde.

XL. *O godeknaap!....*

O godeknaap! o zonneblonde April!
Ik hoor uw kloppen aan mijn vensterruit
En 't fladdren van uw blauwen mantel! Fluit
Uw merelzang en wek mijn levenswil,
Die grijzen winter weerloos viel ten buit.
  Aromige jacinth, violen pril,
Jonquille-goud en vlam van amaryl,
  Strooi al uw bloemen vroolijk voor mij uit.

Raak met uw loover-tooverstaf mij, laat
Me u lang in 't blauw van de oogen zien, vertel
Me een oud verhaal, waarbij ik weenen moet.
O laat me uw lokken streelen, uw gelaat
Bedonzen met mijn liefde als vroeger wel
En zoen mij weer en geef mij levensmoed.

XLI. *Lente-schemer.*

Mijn droomvertrek, van lentezon nog zoel,
Verlicht alleen met vlinderzwak getril
Een schemervlam, berozend flauw d' April
Van bloemen op mijn tafel - en ik voel,
Waar 'k lig en luister, leeg van levenswil,
Naar 't zielloos jagen van het straatgewoel,
Te loom voor droom mij en te moe voor doel
En 'k wacht den nacht, die langzaam daalt, nu stil.

Nu voel ik, roerloos, vreemd aan vreugde en leed,
Geen vlijme pijn, die schreie' om droefenis,
Doch ook geen hoop, die blij mij beven deed -
Alleen een ijl en wonderwee gemis,
Een week verzinke' in wanhoop, wijl ik weet
Dat ik ga sterve' en er geen hemel is.

XLII. *Voorjaarswind.*

Wild zoeft de wind, de zwarte boomen zwiepen,
Met heksenarmen, die zij dreigend heffen.
Ik voel in 't hart de felle speer mij treffen
Van woesten wind, die wringt de kreunende iepen.

Bazuinen lentestormen uit den kleffen
Schijndooden grond de kiemen, die daar sliepen,
God! zoo zij wreed mijn dooden wakker riepen! -
Ik luister bang, ik durf het niet beseffen.

Nu glijdt tot mij, gehuld in sombre verven
Van bladerbruin en grauw van asch, mijn Doode.
- ‘Ik weet je leed, ik kom je helpen sterven.’

Ik strek mijn bevende armen, blij doch bloode,
Ze ontwijkt mij, 'k moet haar lieve omhelzing derven. -
Ja, help mij sterven, 'k heb u wel van noode.

XLIII. *Ik durf niet omzien....*

Ik durf niet omzien - ik voel uw bijzijn.
Ik vouw de handen vol aandacht saam.
Ik voel uw adem, maar durf niet blij zijn.
Ik vouw de handen en fluistr uw naam.

O zoetjes even nu roert mijn schouder
Een ijle hand aan - mijn heilge, spreek!
Ik bleef uw kind toch, ik werd niet ouder,
Maar 't eeuwig raadsel, dat miek mij bleek.

Mijn stille kamer, die lijkt wel veilig,
Maar 'k leef er enkel in schijn alleen.
Van zielezuchten de lucht is heilig,
Mijn dooden komen er, één voor één.

Zoo 'k had geweten, gevuld met bloemen,
Narcis en lelie en akkolei,
De kamer had ik, om ú te roemen,
Als voor Maria een kerk in Mei.

Ik had doen branden, met vrome handen,
De gouden vlammen van kaarsen blank,
De kamerwanden, als tempelwanden,
Getooid met loover en rozerank.

Doch heeft mijn doode nu niet van noode
De blanke bloemen, de gouden vlam,
Wel heeft van noode mijn lieve doode
Mijn trouwe liefde, waarvoor zij kwam.

Ik durf niet ómzien en tranen blinden
   Mijn blik vol heimwee naar 't eeuw'g azuur.
O zal ik éenmaal u wedervinden?
   Wilt gij mij helpen in 't stervensuur?

O komt van boven gij dát beloven?
   Wen voor mijn oogen vol aardelicht
De donkre voorhang wordt weggeschoven,
   Zal dan ik weerzien uw aangezicht?

Of komt ge alleen maar om wél te weten
   Dat van uw héenzijn ik nooit genas
En dat mijn liefde niet kán vergeten
   Hoe lief uw liefde mijn liefde was?

Gij móet het wezen - ik aêm violen,
   Ik voel uw liefdë, als lentelucht. -
En God was niet in den storm verholen
   Doch in een Meiwind, een hemelzucht.

XLIV. *Wanneer de dagen lengen.*

1.

Wanneer al lichter luwer dagen lengen
En lentig lief luidt de eerste merelzang
En geler speelt de zonvlek op 't behang
En, blank en blauw, hun sterke aromen plengen,
Rank rijzende óp uit vonklend glasgevang,
Voor 't open venster hyacinthe' en mengen
April-aroom met wat de winden brengen
Aan frisschen geur van de aarde vol verlang:

Dan, droef van heimwee, moet ik u gedenken
En zien u weer in 't zonnig kamerkijn,
Vertellend blij, met enkel oogenwenken:
- ‘De lente komt, o voel dien zonneschijn!’

O kon ik zon u in uw donker schenken
En al de bloemen van mijn raamkozijn!

2.

O neem de roomige en de rozeroode,
De hemelblauwe en die, violezwart.
De rozeroode is voor uw nobel hart,
De blauwe, voor uw trouw geloof, mijn doode,
De donkerpaarse, voor uw heilge smart,
De blanke, voor uw zuivre ziel. - Hoe bloode
Breng 'k u mijn lentebloemen! hebt van noode
Gij wel van de aard deze armlijke Arons-gard?

Doe open de armen! - zoetjes zal ik vlijen
De bloemenstaven op uw trouwe borst.
Doe open de oogen! - 'k laat Aprilzon glijen
In 't zwarte graf, dat stille uw zonnedorst.
Doe open de ooren! - 'k wil u zacht belijen
Wat ik, op aard, geen ziel vertrouwen dorst.

XLV. *O wil je mij roepen komen...?*

O wil je mij roepen komen,
Wen ik gaan naar mijn groeve moet?
Dan zal ik niet schreien of schroomen,
Maar je volgen, vroom en zoet.

Je weet, ik ben áltoos gebleven
Je zelfde gedweeë kind.
Ik laat wel liggen mijn leven,
Als vroeger, mijn boek of mijn print.

Ik zal niet oproerig klagen,
   Omdat ik niet slapen wil,
Ik zal om geen uitstel vragen,
   Maar meegaan, tevree en stil.

Ik lag, in mijn kleine sponde,
   Wel wakker nog stonden lang
Maar ik was in de goudig-blonde
   Aureool van je lamp niet bang.

Ik lag er wel kalm en veilig,
   Betooverd door je gebod.
De sfeer in de kamer was heilig,
   Ik voelde er den adem van God.

Als je dacht dat ik sliep, om te luistren
   Kwamen zusjes, die las je voor
En je dempte je stem tot fluistren,
   Maar die drong tot mijn ziel wel door.

O die troostrijke vrome verhalen
Van een knaapje verdoold in een woud,
Maar dat werd er gered van zijn dwalen,
Wijl het had op den Hemel vertrouwd;

En van God, die onzichtbaar nabij is,
Een lievende Vader, een Vrind
En van Hem, die met kinderkens blij is:
‘En hij plaatste in hun midden een kind’! -

Doch eindelijk stilte - en donker.
Dan vouwde ik de handjes en bad,
Dan droomde ik van de Englen en dronk er
De rust, die mijn heilige had.

O kom je mij roepen en halen,
Wen ik dale' in mijn groeve moet
En wieg je me in slaap met verhalen,
Die geven in donker moed?

XLVI. *Kloppen.*

Wanneer weleer ik krank lag op mijn sponde
En angstvol klopte en bij den naam u riep
En gij niet hoorde, in waan dat kalm ik sliep,
Dan vloeiden warm, als bloed wel uit een wonde,
Mijn stille tranen, voelde ik me afgrond-diep
In sneeuw van eenzaamheid verzinken. - Zon de
Almacht'ge op wraak en welke was de zonde
Waarvoor ik boette, o Vader die mij schiep?

Nu klop ik, wetend dat alleen in droomen
'k U wederzien zal, als aan 't licht beschot,
Aan 't harde graf en roep: - ‘Wil troosten komen
Uw eenzaam kind!’ Doch God gaf streng verbod.
    O kon ik blij gelooven met de vromen:
- Zij kán niet komen, doch zij woont bij God!

XLVII. *Uw Hand.*

Gelijk een doode lag uw bleeke hand
Stil in de mijne, in bleeke schemering.
En stervensgeur van welke bloemen hing
Mijn vingren áan, aroom van Doodenland.

Ik wist: weldra zou zinken, zielloos ding,
Uw hand in álverslindend kerkhofzand,
De droeve bloemen, op uw graf geplant,
Nog voedend, tot zij héel in stof verging.

Wij zwegen bang, ik voelde zeer nabij
Een huiverwind van vleugele' in 't vertrek.
De smart, die kwam, was al te zwaar voor mij.

Doch wen ik schreiend de armen naar u strek,
Blijf vredig slapen, droom uw kindje blij. -
Ik ween héel zacht, dat niet mijn klage' u wekk'.

XLVIII. *Hemeldroom.*

Ik vond u weder, in een tuin en vroeg:
- ‘Is dit de Hemel?’ doch ik zag, het was
De lieve tuin, waar 'k hoorde in struikgewas
Engelenvleuglen ruischen en waar loech
Gods liefde in luchteblauw en waar ik las
Zijn naam op elken halm. - De handen sloeg
Ik voor mijn aanschijn: ‘Ben ik rein genoeg?’
- De schaduw van een kind viel over 't gras.

En 'k was een kindje zonder zonde weer,
Van levens wee genadiglijk bevrijd.
- ‘Hier wil ik lezen, nu ik wederkeer,
De blije sproken van mijn kindertijd.’
Ik lachte en zong en klapte in handjes teêr.
En ál was blank van glans van eeuwigheid.

XXLIX. *Schemering.*

In de avondboomen zong de zomerwind
Een oude wijze en geel van theelicht viel
Zoo vreemd op bleeke rozen. - In mijn ziel
Werd wakker, zwakjes weenende als een kind,
Een lang begraven smart, die mij geviel,
Nog nooit beweend, maar in geheim bemind.
- ‘Ziel, weet ge nog...? - “Smart, 'k weet hoe gij mij bindt.”
- O ziel, wij zijn alleen, nu ween en kniel.’

De schaduw van de rozen viel zoo droef,
Zoo treurig, in de neurieboomen, zong
De wind. - Ik knielde neder en begroef
Mijn bleek gelaat in rozen, open sprong
De wel van tranen, waar 'k het zilt van proef,
O smart, die 'k ál te lang tot zwijgen dwong!

L. *Een Vonk.*

Ik vond een vonk in de asch van mijn verleden,
Een roode vonk in grijs van dof Weleer.
Verlangen ruischte vleugelwind, Begeer
Blies bol zijn wangen. 't Vonkje, in de asch vertreden,
Ontlook tot vlam, een klaproosblad zóo teêr.
Laai hoog, o vlam! en 'k werp mijn hart vol beden,
Mijn hart vol zang, dat wég wil van beneden,
In godenvuur, dat schoonheid wee verteer!

Doch ván zijn vleuglen liet Verlangen vallen
In 't roode vlamhart blanken hemeldauw. -
De vlam bezweek. - Begeer stond vuist te ballen.
Verlangen vlood, een stipje in hemelblauw.
Hoe zal mijn lied nu zonnedronken schallen?
Ik woel in de asch, van zoele tranen lauw.

LI. *Angst.*

Ik voelde sluipen, huiverstil en zacht,
Tot waar ik lag, verlamd van vreeze, een week
Vreemd vormloos wezen. - Zwoel als onweêr streek
Zijn adem langs mijn lippen, waar de macht
    Van 't heerlijk godgeschonken Woord bezweek,
Dat duivlen kan bezweren. - Zwaar bevracht,
Zwoegde mijn bange boezem en de nacht
Leek héel een lijdensleven eer hij week.

Doch wen, ten leste, 't fletse morgenlicht,
Door grijze wolken, bleek en weenend, drong,
Verrees ik - en volbracht mijn levensplicht.

Maar zwijgen droef bleef ik, die áltijd zong.
'k Voelde op mijn boezem wegen zwaar gewicht
En grijzen 't haar in de ijler lokkenwrong.

LII. *Gevangen.*

Ik wil den kerker van mijn Ik ontvluchten
En strek de handen naar mijn boekenschat.
Maar 'k vind mijzelve op elk pathetisch blad,
'k Hoor de eigen ziel in alle dichterzuchten.

'k Laat vallen 't boek en hef, als wen ik bad,
Mijn leege handen naar de leege luchten,
Die 'k voelde vol van zeegnende engelvluchten,
Wen, lang geleên, 'k mijn zoet geloof bezat.

Waar zal ik nu mij tot bevrijding wenden
Uit de enge cel, waarin ik bang verstik,
Waar, donker dreigend, opgeruide benden
Daemonen spoken, brengend wee en schrik? -
Ik zie geen hoop, het leven wil niet enden
En Dood alleen verlost mij van mijn Ik.

LIII. *Dennen.*

Uit kruipend kruid, de ranke dennen streven
Naar 't zondoorblonde lichte lente-azuur
En baden blij de suizelkruinen puur
In 't blinkend blauw, waar vooglen de aarde ontzweven.

O baden rein in zee van zonnevuur
Mijn droeve droomen! 't Werd niet mij gegeven.
Ik voel mijn voete' in stof van dooden kleven,
Ik streef vergeefs naar 't blauw, waarheen ik tuur.

Doch zie die boomen, hoe zij, vast gebonden
Met donkre wortlen, diep in de aarde staan
En toch, als pijlen naar de zon gezonden,
Zóo hoog zij mogen, naar den hemel gaan.
- Zij noemen niet hun donkre wortlen zonden.
Kon, los van de aarde, boom of droom bestaan?

LIV. *Eenzaamheid.*

Ik bouwde een hutje aan zoom van woud en wei
En met de reeën speelde ik in het woud,
Met duive en eekhoorn werd ik zeer vertrouwd.
En zwevend danste een blanke maagdenrei
De liedren na, die 'k vóorzong, week of stout,
Bij droeve luit of blije veldschalmei,
Op woudemos of weidegras, in Mei,
In manezilver of in zonnegoud.

Doch eens verdwaalde ik, ver van de eigen kluis
En 'k zag den vloed des Levens. - ‘Kom tot mij!’
Riep luid de stroom, ‘en bouw een drijvend huis,
Dan draag ik ver u de enge hut voorbij.’
Nu vult mijn ooren 't roepend stroomgebruis,
Bekorend meer dan spel of melodij.

LV. *Droom.*

Ik hoorde schreien in mijn droom, zóo droef
Dat ik van meelij beefde. - O wie zoo schreit
Werd zeker 't leed der wereld opgeleid!
    Mijn schrijnend hart omprangde een wreede schroef.
O kon mijn meelij redden wie zóo lijdt
En lichten óp uit donkre hellegroef
Naar gouden zon dat smartverwrongen stroef
Gelaat, hoe triomfeerde ik, trotsch verblijd!

Ik strekte de armen uit, vol liefde. - ‘O 'k wil
U helpen, zie, ik kom, neen, ween zoo niet!’
    Toen schrikte ik wakker met een schrillen gil,
Van doodzweet klam en rillende als een riet:
Het was mijn eigen schreien. - Lang nog, stil
    Vloeiden mijn tranen als een lava-vliet.

LVI. *Platanen-lanen.*

Betreed ik weer dezelfde lieve lanen,
Waar 'k liep te zingen met mijn liefdedroom,
Waar, rozerood van hoop of bleek van tranen,
Mij toekomst wenkte in verren zilverdoom?

De trouwverbonden kronen der platanen
Bouwde' een paleis van loover, zomerloom
Op de oude stadspoort hangen slap de vanen.
In 't bruine mul ontvalt een blad zijn boom.

Ik sta voor 't huis, waar 'k niet mag binnentreden,
Waar 'k heb geleefd, gezongen en geschreid.
Ik proef de lucht vol wierook van mijn beden,
Ik hoor mijn lied doorzingen de eenzaamheid.

Doch klokkespel komt zacht mijn ziel doorvreden
En héel verleden smelt in eeuwigheid.

LVII. *Oude Tuin.*

Eentonig droomig ruischt nog de oude watermolen,
Een haan klaroent, als uit een landlijk ver gehucht;
De leeljen-vijver slaapt, in bloemen blank verholen,
En linde-aroom doorzoelt de loome zomerlucht.

De stille boomen staan en peinzen bij mijn dolen,
Maar wijzen mij geen weg en wijden mij geen zucht.
Ik zoek mijn Vroeger-Ik - waar houdt ge u bang verscholen,
O lieve schim van mij, die voor mijzelve vlucht?

Nu dropplen, traag en zwaar, als warme tranenregen,
De bronzen klanken neer van 't vrome klokkenspel.

Mijn God! mijn ziel is moe van 't wandlen mijner wegen,
Mijn ziel is dor van dorst, die brandt als vuur der hel.
Mijn God, die mij verliet, nu laaf met liefdezegen
't Verdwaalde lam, dat blaat naar uw genadewel!

LVIII. *Schimmen.*

O droeve schimmen, dringend door de wanden,
Met biddende oogen, waarin tranen beven
En bleeke handen smeekende opgeheven,
Vanwaar, o zwervers? - ‘Uit de verre landen
Van doode Jeugd.’ - En wat kan ik u geven?
- ‘O geef ons weer de bloeiende waranden,
Waaruit ons wreed de grijze jaren banden!
O geef ons weer het lichte warme leven!’

- Zit aan met mij dan, gasten ongenooden,
En drinkt mijn tranen vloeiende op uw wenken
En eet mijn hart, Verleden's bleeke boden.
Ik zing daarbij, om 't leven u te schenken,
Een tooverlied, doch liever wou 'k mij dooden.
- ‘In Hel of Hemel zult gij óns gedenken.’

LIX. *Gelijk de bruinverweerde Visscher....*

Gelijk de bruinverweerde visscher, die moet sleuren,
De ruige rotsen óp, zijn loodzwaar net vol visschen,
Niet kán genieten kalm en blij van avondfrisschen
Fluweelen zeewind en geheimvol golvenneuren,
Doch moeizaam sleept hij mee zijn doode vracht, met wisschen
Van zweet, dat wreed verblindt voor zee- en hemelkleuren
En 't vloeiend parelmoer, waaruit hij buit kon beuren,
Is hém geen vreugd; - zoo sleur ik doode heugenissen.

Hoe moede en zwoegend sleep ik voort mijn doode dagen!
'k Moet met die zilte prooi verlengen bitter leven.
En daaglijks zwaarder wordt mijn doode last te dragen.

En droomig avondrood noch teeder nevel-beven
Mag de afgematte ziel, die niets meer kan dan klagen,
De jonge extase om Levens schoonheid wedergeven.

LX. *Avond.*

Wen dadenloos, met loom gevouwen handen,
Ik 't wijdingsuur van peinzende' Avond wacht,
Waar zeilt de maan in zilvren wolkenjacht
Of, blank in blauw, de heil'ge sterren branden,
Dan voel ik diep hoe ik den Dag veracht,
Dien grijzen dwerg, die bindt mijn ziel met banden
Fel schrijnend wen 'k mij lósrijt - doch de wanden
Gaan wijken, Avond slaakt mijn banden zacht.

O troostrijke Avond! kom mijn ziel bevrijden!
Gelijk haar lief verlangend wacht de vrouw,
Doch, wil zijn luim haar schreien doen - en mijden,
Verzuimde plicht doorvlijmt haar borst met rouw,
Zoo blijf ik u, in vreeze en hoop, verbeiden. -
O lavende Avond! blijf mijn ziel getrouw.

LXI. *Wintergracht.*

Zwart, dreigend-zwart verrijzen de ijzren boomen
Uit gracht-plaveisel, olie-glad vernist.
Karmijnen seinen in den grijzen mist,
Als drakenoogen, doen mijn treden schromen.

De menschen gaan, een donkre schimmenrist,
Elk naar zijn eigen noodlot. - Vreemd, in doomen
Van aureole-paars, komt hoonend loomen
De wreede maan, een drijvende amethyst.

De zwarte boomen van mijn starre smarten,
De roode seinen van mijn rampen zijn 't.
Verleden-schimmen dwalen door mijns harten
Geheime wegen, waar de schemer kwijnt.
In 't maangelaat zie 'k mij het noodlot tarten,
Dat met zijn lach mijn bange ziel doorpijnt.

LXII. *Winterstraat.*

De zwarte rouwkoets, door de grauwe straat,
In niet te stelpen weenen van den regen,
Zie ik zoo loom en moeizaam voortbewegen,
Als droeg hij meer dan wat voor de aarde laat
De ontboeide ziel, die, bevende opgestegen,
In vreeze en hoop, haar hemel zoeken gaat. -
Een orgel kreunt, een arme zanger blaat
Een klagend straatlied, langs verlaten wegen.

De bleeke regen striemt de grijze ruit,
Die natte sneeuw beplakt met watten vlokken.
De volle goten, moegezwolgen, klokken.
Ik luister eenzaam naar het treurgeluid
Van droevig lied en roerend orgelnokken,
Terwijl de wagen sleurt naar 't graf zijn buit.

LXIII. *Paard.*

Op glimglad asfalt glijdt het bleeke grijze paard.
Zijn holle doodskop grijnst met oogen wanhoopzwart.
Het glijdt, maar valt niet, sleept den zwaren wagen, tart
Het wreede lot, dat geen verneedrend leed hem spaart.

Met ál zijn narrebellen rinkelt dol en sart
Brutaal het straatrumoer, waar veile zonde waart.
De volle wagen kreunt - een hart met zorg bezwaard. -
De remmen krijschen - helleziele' in foltersmart.

O droef legendepaard, uit zwoelen droom, gedoemd
Tot déze ellende! ik wilde u streele' en troosten wel
Met koele klaver, welig gras en weigebloemt....

Maar uit uw oogen loert uw ziel, die lijdt zóo fel
Dat ál mijn bloemen valle' in 't slijk, nog bije'-omzoemd.
O 't bleeke paard des Doods, gedreven door de hel!

LXIV. *Schimmen.*

Ik word bang in het donker: van verre
Zweven álle mijn doode' op mij af. -
O strijken zij neer uit de sterren
Of stijgen zij óp uit het graf?

Als het warrelend grijze gewemel
Van een wintersche vlokkenjacht,
Dalen schimmen neer uit den hemel,
In den zwijgenden zwarten nacht.

Wel vraag ik vanwaar zij komen,
Maar antwoord geven zij niet.
Zij zwerven maar stom door mijn droomen
En ik weet geen bezweringlied.

O dooden! mijn droeve dooden,
Wáarom kwelt gij mijn slaap zoo fel?
Heeft een daemon u dat geboden?
Moet ge lijden? - in welke hel?

O dooden! mijn arme dooden,
Hoe kan ik u helpen dan?
Hoe zal ik vertroosten uw nooden?
Hoe zal ik verbreken uw ban?

O de boozen, die moet ik vergeven
Wat nooit toch vergeten kan zijn,
Dat zij kerfden een wonde in mijn leven
En die vulden met sluipend venijn.

En de goeden, die moet ik beloven
Dat ik nooit hen vergeten zal,
Dat ik, trouw aan de Machten daarboven,
Zal behoeden mijn ziel voor den val.

O dooden! mijn rustlooze dooden,
Zal ik knielen, om vrede, op uw graf?
Wil ik weenen op zerken en zoden?
En laat ge dan van mij af?

LXV. *Grafdroom.*

En voor een donker pasgedolven graf
Stonden wij hand in hand, mijn lief en ik.
De geur van de aard vervulde mij met schrik
En, duizlend, van dien afgrond wendde ik af
Naar hemelblauw en zomerzon mijn blik.
- ‘O graf! gedoog nu - Leven maakt mij laf -
Dat 'k ál de bloemen, die mij Leven gaf,
Eer 'k in u afdaal, rond uw leegte schik.

Wel vloekte ik Leven, doch mijn levenshaat
Was van mijn Leven 't wreedgeslagen kind,
Dat balt de vuist naar Moeder, wen zij slaat,
Doch haat alleen wijl 't zoo wanhopig mint,
Verzoend door 't lachje op Moeders mooi gelaat,
In de armen snellend, die het open vindt.'

LXVI. *O laat mij spreken....*

O laat mij spreken eer ik zwijgen moet
Voor eeuwig, eer de erbarmenlooze Dood
Mijn warme lippen, die uw liefde sloot
Met kussen, met zijn lippen sluit voorgoed!

Een kind gelijk volgroeid in moederschoot,
De woon verscheurend waar het droomde zoet,
Zoo breekt in woorden rood van hartebloed
Mijn droefheid los: - zij werd mijn ziel te groot.

Lief, wil niet toornen! Wieg mijn droefheid zacht,
Gelijk een vader wiegt zijn wichtje teêr,
Met zang zóo lavend dat zij zoetjes lacht.

Zie liefdevol genadig op mij neer,
Berg me aan uw boezem, in den zoelen nacht
En sluit mijn lippen met uw lippen weer.

LXVII. *Heimwee.*

Roep niet mijn ziel tot aan de poort der lippen!
Zij fladdert bang, gevangen in haar cel
En trilt van heimwee naar de zilverstippen
Der verre sterren - lief, bewaak haar wel!

Zorg dat uw liefde - zal mijn ziel niet glippen
Mijn lippen uit met vlinder-vleugelspel,
Van sterrenleeljen honigzeem te nippen -
Een wacht van englen voor mijn lippen stell'.

Wijl gij niet wilt mijn ziel haar vrijheid geven,
Mijn lief, mijn Al, wil ik het zelve niet,
Voel 'k niet alleen mijn ziel van heimwee beven,
Maar ook van angst dat ze u verlaten liet.
Ziel, blijf dan hier, tot saam wij de aarde ontzweven,
En laaf zoo lang uw heimwee met uw lied.

LXVIII. *Liefdehanden.*

Gezegend weze' uw warme trouwe handen,
Uw liefdehanden, wie zich blij vertrouwden
Mijn bleeke droomen, die ten hemel schouwden,
Of de oogen van haar liefde, in levenslanden.
Zóo lang, zóo bang verbeid, daarboven blauwden,
- Hoewel ik treurde om wreedverscheurde banden
Tussche' aarde en hemel - heilig vuur ontbranden
Deedt ge in het huis, dat mij uw handen bouwden.

O lieve handen, die zóo weeldig streelen
Mijn zachte ziel, vol roze- en manesproken,
Die voelt zóo zoel uw liefde-droom fluweelen,
Tot waar ze, in donker, weenend lag verdoken!

Nu wil zij weer, een Meievogel, kweelen
En bloeie' in zon, een Meiebloem ontloken.

LXIX. *Nacht.*

O lief! ik luister naar uw ademhalen
En voel mijn hart zijn bangen klop versnellen
En uit mijn wezen dauw van weedom wellen
En warme dropplen langs mijn wangen dalen.

Ontwaak nu, lief! Ik wou je een sprook vertellen,
Van roze-aromen en van manestralen,
Een mooie sprook vol zang van nachtegalen
En zwevedans van elfen en kapellen.

Slaap niet zóo lang! Laat me in uw arm vergeten
Het droeve doel, waarheen elk ademhalen
Ons naderbrengt: dan word ik ruw gereten
Uit de armen van mijn lief. - Ik las verhalen
Van eeuwig weerzien, maar de waarheid weten
Alleen de dooden, wie de woorden falen.

LXX. *Allerzielen.*

1.

Den schreiend-grijzen dag van Allerzielen,
Heeft ál haar dooden droef mijn ziel herdacht.
De wolken weenden wild, ik weende zacht. -
Op zóoveel graven moest ik nederknielen
Dat, vóor mijn weerkeer, daalde zwarte nacht.
Bang zie ik om. - Wie volgt mij op de hielen?
Op d'akker Gods, waar mild mijn tranen vielen,
Vergat ik één, wie drukt der aarde vracht.

Ik voel haar adem in mijn haar. - ‘Erbarmen!
Laat mij verzaden, laven aan uw disch,
Laat me aan uw haard mijn marmerkoû verwarmen!
Ik sliep zóo lang waar 't kil en donker is.’
- O doode Jeugd, herlevende in mijn armen!
O zonder u was leve' alleen gemis.

2.

- ‘Mijn blonde Jeugd in blanke doodewade,
Kom waar de vlam, die nimmer werd gebluscht,
Met rozegloed uw bleeke wangen kust!
O kom dat ik u lave en u verzade
En liefderozen, rood van zonnelust,
Vlechte om uw vochte lokken! O hoe raadde
Ge zóo mijn wanhoop? Jeugd, wel komt ge spade,
Ik riep u lang, zijt ge eindlijk uitgerust?’

Maar droeve en zwijgend laat mijn Jeugd zich tooien
Met roode rozen, half bevrozen al.
En sneeuwen laat ze uit klamme wadeplooien
Graf-immortellen- en violen-val.
Ik kniel gedwee en laat me er mee bestrooien
En luister vroom naar wat zij zingen zal.

3.

- 'Ik kom te laat, nu tromt Novemberregen
Zijn doffen doodmarsch op uw vensterruit,
Nu bronze en geel al viel den boomkruin uit
Het dorre loof, ten sombren grond gezegen,
Nu zwijgt alom de blije vogelfluit
En 't land is leeg van blonden korenzegen
En, Winters koû-herauten, allerwegen
Zwermen de kraaien, krijschende om hun buit.

O vrouw! 'k misleidde u me een lentelogen.
Aanzie die zilvren herfstdrade' in mijn blond,
De blauwe vlam gebluscht in weenende oogen,
De droeve groeven rond mijn bleeken mond.
'k Herleef niet héel, 't was niet in uw vermogen.
Kom mee met mij - en zegen wie mij zond.’

LXXI. *Herfstdag.*

Een grauwe vrouw in grijsverweerde lompen
Biedt gele en bronzen chrysanthemen veil,
Ziekgeel als bleeke zon en bruin als ijl
Novemberloof, van de eerste koû gekrompen.

Een doode roze omklampt een klammen stijl
Van 't villa-hek en logge tuinmansklompen
Vertreden ruw haar bladersneeuw. - Den dompen
Hemel ontwelt onhoorbaar weene' een wijl.

Als vleugellamme kranke vogels zwerven
De bruine blaadren door de grijze lucht
En vallen moe in welkend gras, hun verven
Vermengd er mede, met een zwakken zucht.
Droef roept een raaf - en ál nu ademt sterven.
- Lief, open de armen, dat 'k er warm in vlucht.

LXII. *Kinder-lijkwagen.*

De doodewagen, zwart met zilvren engelkoppen,
Waar 't lichte kistje in ligt, zoo zwaar van moedertranen,
Rijdt, onder grijze lucht, door gele herrefstlanen,
Bepaereld met geween van lijze regendroppen.

Mee weent mijn weemoed, doch, als bleeke vingren, manen,
Aan druipend ruiteglas, de dropplen, die er kloppen:
- ‘U werd de rouw bespaard om doode liefdeknoppen.
Wil thans uw leege woon, o vrouw! gezegend wanen.’

O kleine droeve koets! in 't bleeke regentreuren,
Ga zacht, bevracht met wreed-geknakte moederdroomen.
De klamme wind durft, bang, geen doodeklacht te neuren,
Doch laat meewarig 't welke loover nederloomen,
Gevlekt en ros en geel van rijpe vruchtenkleuren
En vult de grijze lucht met murwe sterve-aromen.

LXXIII. *De bank in 't Bosch.*

Mijn voeten woelden in het welke goud,
Dat van de al ijle woudgewelven zeeg.
Verlaten lag de laan en heilig zweeg
De rijpe herfst, die was al krank en oud.

Toen zag ik, op een leege bank, met veeg
Gelaat, een schim mij wenken, eens vertrouwd.
Doch wen ik naderde, in het heesterhout
Verdween de schim. - De bank leek droever-leeg.

Zoo, week van eerbied en erinnering,
- Als in een kerkhof, waar ik aarzl en schroom
Te ontwijden stof, een vreemd en zielloos ding,
Dat eenmaal droomde, als wij, den levensdroom,
En weende en liefde en zong en toen verging
Voor eeuwig - zat ik neder, bleek en loom.

LXIV. '*Sidderende Liefde*'.

Beklemd door d'ernst der plecht'ge boomen - zuilen
Van welken tempel? - die hun kruinen vlechten
Tot welving zwaar, waar zilverlicht wil vechten
Met zwarte schaduw, voel ik schimmen schuilen
En schuiven suizlende in het loof. - Daar hechten
Zich klamme handen aan mijn kleed, in kuilen,
Mijn voeten zwelgend, hongren monstermuilen. -
O donkre Machten, wil' met mij niet rechten!

Doch plots, voor licht en blanken hemel open,
Een veldje geel van ‘sidderende - liefde’.
Mijn pooplend hart wordt stil en wil weer hopen
En d'angst vergeten, die 't zoo bang doorgriefde
En, vlinder-bevend, in de erinnring doopen
Van lang voorbije, bloemeblije liefde.

LXXV. *Winterboomen.*

Tussche' aarde en hemel druilde wintermist,
Gelijk een zwijgend, kil en grijs verdriet,
Te bang voor tranen en te leeg voor lied. -
  Toen kwam de vorst, omkroond van amethyst,
Van hermelijn ommanteld en hij liet,
Waar armlijk treurde en rilde een dubbelrist
Van droeve boomen, doezel-bleek verwischt,
  Een droompaleis verrijzen uit het niet.

Verstard van smart nu staan de boome' in tooi
Van alabast en marmer; wit fluweel
En meeuweveêren overdonzen mooi
't Armzalig bruin van kruipend ruig struweel.

Doch luister - lavend lekt al lauwe dooi
En 't blank versmelt in welig weenen heel.

LXXVI. *Winterdag.*

Deze arme wereld zal van koû verstarren.
Mijn huivrend hart verstijft van wereldkoû.
Te ver voor warmte barnen koel de starren.
Waar vlamt de liefde, die mij redden zou?

Al kon ik ál de wereldraadsle' ontwarren,
Verheven kalm, ik bleef de bleeke vrouw,
Die van héel de aarde, waar beloften sarren,
Van héel het leve' alleen maar liefde wou.

Verberg met fulp die ijs-bebloemde ruiten
En breng mij rozen, rood als zomerbloed
En tulpen, geel en purpr als vlammen! Buiten
Huilt wild de wind als één die schreien moet
Van pijn onduldbaar. - O nu de oogen sluiten
En droomend sterve' in roze- en vlammegloed!

LXXVII. *Nu wil ik warm....*

Nu wil ik warm fluweelen voorhang schuiven
Tusschen mijn ziel en droeve schemering
En weven rond me een heilige' aura-kring,
Waar 'k veilig los kan laten ál mijn duiven
En nachtegalen van erinnering. -
O zie de palmen groene handen wuiven,
Als vreemde vlammen goud-chrysanthen kruiven!
O vult de kamer met uw zoet gezing!

Laat me even nu den godehoon vergeten,
Die sloot mijn ziel in kwellend lijfsgevang,
Der menschen liefde schriel mij toegemeten,
Mijn edel strevend doch zoo wreed verlang
Naar 't eeuwig leve'-en-dood-mysterie weten.
Bevrij' mijn ziel met zaligenden zang!

LXXXIII. *Ghazel.*

Wat heb ik gedaan met mijn leven,
o Ziel! mijn Ziel?
- Ik heb er mijn lied van geweven,
o Ziel! mijn Ziel!
Al lag ik gevangen, gebonden, in lijdensgrot,
'k Heb lied toch en liefde gegeven,
o Ziel! mijn Ziel!
En waárom nu vond ik geen vrede, maar, droeve en moe,
Als Eva, uit Eden verdreven,
o Ziel! mijn Ziel,

Zie 'k óm naar verlorene droomen van lang voorheen,
Als zij, naar verlorene dreven,
   o Ziel! mijn Ziel?
- En wáarom nu zien mij uw oogen verwijtend aan?
Moet ík voor uw oogen nu beven,
   o Ziel! mijn Ziel?
Gij weet hoe naar vrijheid en schoonheid en leve' in licht
Mijn zingende jonkheid wou streven,
   o Ziel! mijn Ziel!
En heb ik gefaald, wijl te zwak was mijn tooverlied,
Wil, edel, mijn zonde vergeven,
   o Ziel! mijn Ziel!
En lichten mij óp in uw armen, in hoog azuur,
Om bóven het leven te zweven,
   o Ziel! mijn Ziel!

LXXIX. *Roos van Jericho.*

In bleekgeweende aroom - en zondoorzoelde
Boschluchten luw voelde ik mijn ziel, die noô
Meer leefde, ontwaken, blij-verwonderd voelde
'k Haar openluiken, roos-van-Jericho,
Die blaadre' en knoppe' uit donkre dorheid woelde
In wéldoend water. - Voelt een moeder zoo
't Beloofde kind, waar stille droom op doelde,
Niet zacht bewege' en zwijmt van eerbied vroô!

O sprei maar wijd uw reine blaadren open,
Mijn roos-van-Jericho! voor winterwind
Wil 'k u beveilige' en met trane' u doopen,
Waarin ge een bad van warme wijding vindt.

O vul mijn Zelf met zalig-trillend hopen,
Mijn Ziel, mijn godgeschonken hemelkind!

LXXX. *Ik droom en weet, ik droom....*

Ik droom en weet, ik droom - nu wil ik blijven,
Geloken de oogen, héel bewegingloos.
Dan zal mijn droom tot heugenis beklijven.
Erinnering is weelde voor altoos.

O lieve droom! ik voel mijn hand verstijven,
Die grijpt naar u, gelijk een vlinder broos.
Ik voel, als water, ver u henendrijven,
Ontblaadren voel 'k u, als een rijpe roos.

'k Wou niet het stofgoud van uw vleuglen wrijven,
O lieve droom! alleen bewondre' een poos,
Dan, eerbiedvol, een lied van schoonheid schrijven.
God, mag ik niet? - zijt ge op uw droomkind boos?

LXXXI. *Asch.*

En langzaam valt een vale vlokkenregen,
Als grauwe sneeuw, op mijn gebogen hoofd,
En op mijn hand geheven naar 't beloofd,
Van zomer purper, zwaar van najaarszegen,
Met zoete laving lokkend levensooft.
Met asch bevracht is mat mijn hand gezegen,
Mijn lieder-vol ontloken lippen zwegen:
Ze zijn vol asch, die álle vlammen dooft.

En dwarrlend dalen uit de grijze luchten,
Lijk grijze vlinders, dof de vlokken neer.
De bittere asch der Doode Zeeë-vruchten
Is 't die mij ínsneeuwt, áltijd, áltijd meer.
Ik waad door asch - waar zal ik henen vluchten?
O 'k word bedolven - 'k zie de zon nooit weer.

LXXXII. '*k Weet niet waarom....*

'k Weet niet waarom - ik buig het hoofd
   En voel mij schuldig.
Ik wacht op weelde mij beloofd,
   Zoo bleek-geduldig.

Mijn handen liggen in mijn schoot,
   Zoo vreemd en vredig.
Mijn oogen staren, stil en groot,
   In 't leven-ledig.

Verdiende ik wraak van booze macht,
In plagen vondig?
Ik werd te zwaar met wee bevracht -
Ik voel mij zondig.

Als bange vogels, voór de bui,
In bevend zwijgen,
Die fladdren heen van huizepui
Naar loovertwijgen,

Dan duizeljagen door de lucht
Vol donderdreigen,
Dan schuilen, moe van schrik en vlucht,
- Ik hoor hun hijgen -

De boom, die wel beschermen wil,
Zal 't onheil weren.
Zij bergen 't kopje, vroom en stil,
In de eigen veêren; -

Zoo zie ik zoeken, bang ontrust,
   Een wijk voor onweêr,
Mijn zangen tot hun vleuglen kust
   De liefdezon weer.

Zij vliegen naar mijn huis van jeugd -
   Vol leege kamers.
Zij vliegen naar mijn tuin van vreugd -
   Daar kloppen hamers.

O komt maar schuilen in mijn schoot!
   O laat u vangen!
Mijn kleed is wijd, mijn hart is groot,
   Mijn zachte zangen.

Ik ben uw sterke trouwe boom.
   Geen haat zal deren.
Verberg' uw teêre kopjes vroom
   In de eigen veêren.

LXXXIII. *Lentekamer.*

Nu vullen tulpen, meidoorn en seringen
Met lentejeugd de zware kamerluchten.
Gordijnen zwellen, zoel van lentezuchten.
Ik hoor van verre een enkle merel kweelen.

Op 't zondoorlaaide purper der gordijnen
Gloeit, triomfantelijke brand, de prachtig-
Goudgele vlammentuil der tulpen, krachtig
Den hoek beheerschend waar zij licht doen schijnen.

Uit rein kristal verrijzen, fier als pluimen,
Bleek duivegrijs en avondblauw, seringen.
Het sterk aroom van meidoorn wil verdringen
Hun geur subtiel, die wil het veld niet ruimen.

En roomigblank, gevlekt met roode stipjes,
Bloeit, veêreteêr, aan knoestig-bruine twijgen,
Bedwelmend-zoet, de meidoorn, - zacht al zijgen
De bloemeblaadjes, geur'ge liefdelipjes,

Bezaaiend blank het donkerblauw-fluweelen
Zwaar tafelkleed met lichte lentevlokken
Etherisch-fijne aromensneeuw. - Hoe lokken
Die fluitgeluiden, die 'k de meerl hoor zingen!

Weg wiekt de vogel. - Loom als bloemezuchten,
Eentonig-droomig, vult nu hommelgonzen
De kamerstilte - O waárom wil zóo bonzen
Mijn hart en wild de kamer me uit doen vluchten?

Weg wiekt de bij. - En meidoorn en seringen
En gele tulpen geurende als violen,
Zij zingen alle als harpen en violen. -
O lied van lente! 'k wou dat 'k mee kon zingen.

LXXXIV. *Winterkamer.*

O winterkamer zwart van schemering
En bleek van sneeuwlicht, grijzig zijgende af
Den blinden muur, die willoos wedergaf
Wat kil en flets in grauwe luchten hing!

Als lijken langzaam rijzende uit hun graf,
Verschijnen beelden van erinnering.
Zij wijzen mij, met vreemde fluistering,
Zij lijden pijn en dreigen mij met straf.

Bang zoekt mijn blik uw levend lief gelaat,
In kamerdonker verre lichte vlek.
   O 't kan niet zijn dat gij mij eenzaam laat!
Zie hoe om hulp ik de angstige armen strek!
   'k Voel, wit van schrik, wijl de adem mij vergaat,
Een wind van waanzin huivren door 't vertrek.

LXXXV. *In de Laan.*

De peinzend-grijze October-schemering
Liet bleeke neevlen slepen over 't woud,
Verfletsend dof het leste loovergoud,
Dat, klam en slap, al moe te sterven hing.

In de oude laan, mijn weeën wél vertrouwd,
Zag 'k dalen haar, wie de aarde al lang ontving,
Den heuvel af, wijl de adem mij verging
Van schrik-in-vreugde - ik had zoo bang gerouwd.

Ik wilde roepen, doch mijn stem bezweek.
Ik wilde wenken, doch mijn hand hing lam -
Tot plots mijn droom in 't ijle zwijgend week.

Toen sprong ik óp, liep ín de laan - een lam
Blaat zoo naar moeder - en ik zocht en keek
En beefde en bad en wachtte of Zij niet kwam.

LXXXVI. *Doodendans.*

De dag was weenend gevloden
En ik bleef in den schemer alleen.
Daar zag ik mijn bleeke dooden,
Die stonden rondom mij heen.

- ‘O zusterken! laten we dansen!
De dooden, die dansen zoo licht.’
- ‘O broeder! ik kán niet dansen,
Te bleek is uw aangezicht.’

- ‘O hoor je niet lokke' in de verte
Die wiegende wilde muziek?’
- ‘O broeder! te zwaar is mijn herte,
Dat maakt mij zoo moede en zoo ziek.’

Maar hij lichtte mij óp in zijn armen,
Als een machtige wervelwind.
En ik kon er zijn grafkoû niet warmen
En ik rilde als een duizelend kind.

En rondom, de handen gestrengeld,
In slepende weemoed-cadans,
In licht van verleden verengeld,
Daar dansten mijn dooden hun dans.

En ik plukte, om te laven mijn dooden,
Mij het levende hart uit de borst
En ik wierp 't als een vrucht aan mijn dooden
En zij leschten er mede hun dorst.

O zij dronken het leeg als een beker,
Als een beker vol purperen wijn.
En ik werd er al kouder en bleeker,
Maar ik danste - en mijn boezem deê pijn.

En daar wierp, met een lach, mij mijn herte
Een der dooden - ik weet niet wie. -
En áldoor zong, in de verte,
Die wiegende walsmelodie.

LXXXVII. *Bange Nacht.*

Nu lig ik star en koud, als ware ik al gestorven,
De leden streng gestrekt in 't strakke doodelaken. -
Doodskoppen grijnzen wreed, daemonen honen, draken
Bedreigen fel mijn roerloos weerloos lijf, bedorven
Graflucht en kille slappe vleermuisvleuglen raken
Mijn rijzend haar. - Ik lig, een lijk, door hel omzworven.
God! had ik, lijf en ziel, de vreê des doods verworven!
Doch 'k voel, ik weet het nu, mijn ziel blijft eeuwig waken.

O ziel, mijn bange ziel, gekweld door helsche machten,
Welk hemel-morgenrood zal u vergeten leeren,
Zal u vergoeden ooit deez donkre folternachten?

O 'k voel het zoele bloed bezoedle' uw vleugelveêren,
Mijn kranke blanke duif met droef-gebroken schachten! -
O ziel! bezwijm van pijn! gij kunt u niet verweren.

LXXXVIII. *Mijn Broeder.*

In droom, wen dooden rijzen uit hun graven,
Verscheen mijn broeder me en hij vroeg me een vrucht.
- ‘Ik los mij op in ijle grijze lucht,
Langt gij mij niet de vrucht, die mij kan laven.’

'k Had in mijn tuin, vol loover-ruischgerucht,
Een schoonen boom, dien vroeg ik om zijn gaven,
Doch droeg zijn kruin één enkele' appel, raven
Klapwiekte' er rond, rouwzwart. - Ik stond beducht.

Ik zag de schim de wankle leden leunen
Aan 't wrakke poortje van mijn kleine hof.
- ‘O raven! plukt die vrucht mij!’ hoorde ik kreunen
Mijn bleeke smeekmond, ‘geef en 'k zing uw lof!
O broeder! blijf en laat mijn arm u steunen!’ -
De geest verdween - en weenend viel 'k in 't stof.

LXXXIX. *Vonnis.*

Toen bracht mijn droom mij in een hooge zaal,
Vol zilvergloed, waar, aan een blanken disch,
De bleeke dooden, die zoo noode ik mis,
Verengeld, zetelde' aan een geestenmaal.

Verblind door licht na weene' in duisternis,
Duizelde ik bang - vervreemd van hemeltaal,
Durfde ik niet spreken: - ‘Daalde hier de Graal
En langt geen hand mij liefde-lafenis?’

Toen sprak de doode, die mijn speelnoot was:
- ‘Een Engel is gekomen - en ik weet
Uw zonde nu, waarbove' als bloem en gras,
Uw weemoedslied gij bloeie' en wuiven deedt,
Doch onder bloemen ligt een handvol asch.
Ga heen van ons, keer weer naar zonde en leed.’

XC. *Stygmaten.*

Toen voelde ik plots de luchten zoevend beven
En, blinkend blank, door 't blauw der hemelbaren,
Kwam, reuzegroot, een Engel aangevaren,
Geweldig, de oogen streng en vol verheven
Geheim den stillen mond en rond de haren
De hemellelies, die al-eeuwig leven.
En op mijn armen, smeekende opgeheven,
Brandde hij woorden, die als vlammen waren.

Doch huivrend riep ik: - ‘Engel, wil mij duiden
Den vreemden zin dier wondere stygmaten,
Opdat ik weet hoe Gods bevelen luiden.
Ik weifel zeer - wat moet ik doen of laten?
En 'k was toch één der Geest-verkoren bruiden.’

Doch de Engel, zwijgend, had me alreê verlaten.

XCI. *Schaduw.*

Ik zag de schaduw van een reuzehand,
Die tusschen mij en 't blauw der heemlen schoof den
Voorhang der wolken; reuzevingren doofden
De sterren uit, die met haar blanken brand
Mijn hopen lokten, liefde en heil beloofden
Voor eeuwig, hoog in Hemel-lenteland. -
En 'k werd gedreven door woestijnezand,
Terwijl mijn tranen 't leste licht mij roofden.

En 'k hoorde een hoonlach van daemonen: - ‘Vrij
Werd thans uw leven! juich nu, trotsch ontkomen
Den bangen druk der Gode-heerschappij!
Nu zing, verlost van hopen en van schromen,
En drink en eet en zwelg in weelde blij!’

Doch weenend bleef ik van mijn sterren droomen.

XCII. *Beker.*

Al lang geleên loste óp in ijle atomen
De hand, die eens mij bood dien brozen beker,
De machtige Alvernieler Dood. - En bleeker
Al week uw beeld in nevelland van droomen.

Nog brak de vleugelslag van tijd, die breker
Van heil'ge vazen, déze niet. Vol schromen,
Vulde ik met rozen 't rein kristal - aromen
Ontroeren vreemd mij, ziele-aromen zeker.

O bloeien weer uw lippen en uw wangen
In 't vlammend rood der kranke graverozen,
Gevoed met al het bloed van uw verlangen?

Omzweeft me uw ziel als die der vredeloozen?
- O lieve ziel! ik houd u niet gevangen.
Wiek óp in 't blauw, ach! blijf bij mij niet poozen.

XCIII. *Verrezen Dooden.*

De levenden zijn dood - de dooden zijn verrezen.
De levenden zijn ver - de dooden zijn nabij.
Zij nemen zacht mijn hand en wandlen aan mijn zij.
O schimmen van mijn jeugd! wat kan ik voor u wezen?

O schimmen droef en stil! wat wilt gij dan van mij?
Uw blik is bleek en blind, ik kan er niet in lezen.
- O 'k word hun willoos ding! o 'k voel me als één van dezen! -
Mijn dooden, 'k blijf u trouw, maar laat mij eindlijk vrij!

O laat mij zingen blij van zon en lenteblauwen,
Wijl om te zingen God mijn ziel op aarde zond
En ik niet zingen kán als ik altijd moet rouwen.

Zij wijken, grijs in 't grijze. - En zuchtend zie ik rond.
Nu volgt me alleen, gedwee, met oogen vol vertrouwen,
De roerend-lieve schim van mijn getrouwen hond.

XCIV. *Voor mijn Hond.*

Ik kan u niet de onsterflijkheid beloven,
O zachte ziel van mijn gestorven hond!
Niet plante' een kruis, het teeken van den bond
Tussche' aarde en hemel, triomfantlijk boven
Uw arme groeve in ongewijden grond.
Het eeuwig heil waar stervende' aan gelooven
Is niet voor u - uw teeder leven dooven
Kwam dood, geen engel, die een God u zond.

Waarom, mijn hond, moest gij van lijden beven,
   Zonder de hoop, die stervenswee vergoedt?
Doch in mijn liefde zal uw liefde leven,
   O kleine schim! zoolang ik leven moet.
En blauwe bloemen zal mijn trouw u geven
   En stille tranen, heimlijk droeve en zoet.

XCV. *De Schim van mijn Hond.*

Ik lag en wachtte, stil lijk in mijn graf,
En bad den slaap zijn koelen zegen af.

Ik lag te peinzen aan mijn trouwen hond,
Die sliep nu eenzaam in den kouden grond.

Plots hoorde ik zacht de tuindeur opengaan -
Ik lag verlamd, van beven bang bevaên.

O stil maar! 't is een welbekende stap
Van donzen pootjes tripplende óp de trap.

En weer een deur, die heimlijk opensluit -
O 't is mijn hond, die sloop zijn grafkuil uit.

O zeker dreef de koû van 't graf mijn hond
Naar 't veilig plekje, waar zijn mandje stond.

O zeker dreef de dorst van 't graf mijn hond
Naar de eigen kamer, waar hij water vond.

- ‘O zoete ziel! o zieltje! ben je daar?
Je mandje is weg, geen water staat er klaar.

Ik wist het niet dat je zou komen weer,
'k Had wel gezorgd dat je al vondt als weleer.

Ik kán niet opstaan, 'k lig verlamd van schrik,
Maar 'k wil je helpen, wacht - één oogenblik.

Ik wil verwinnen 't niet waarin ik zonk!' -
Doch duidlijk hoorde ik dat mijn hondje dronk.

Hij dronk - en zuchtte - en sloop de trap weer af -
En ging heel zoet weer slapen in zijn graf.

XCVI. *Vreugdverlangen.*

Ik weet het wel dat álle vreugden voeren,
Als blijde beken naar de sombre zee,
Naar d' ondoorgrondlijke' oceaan van wee,
Waar kolken dreige' en donkre monsters loeren.

'k Weet dat de ziel, die klapwiekt hemelreê,
Zich lachend vangen laat in weeldesnoeren,
Doch later haat dien niet te breken stoeren
Fluweelen druk: zij kán niet stijge' er mee.

En toch, ik wil, ik moet naar vreugde streven.
Ik hef de hande' en roep de goden aan:
- O wilt één vreugde, een vlam gelijk, mij geven,
Die rood doorgloei mijn grijs en kil bestaan!
Voor de éene vreugd zou 'k loven heel mijn leven,
Na de éene weelde willig sterven gaan.

XCVII. *Zwijgen.*

O 't zware zwoegen van de zwoele zee,
Die eeuwig zoekt haar wanhoop uit te spreken,
Tot, wreed verslagen, al haar golven breken!
O 't zwaarder zwoegen van mijn hart vol wee!

O 't zware zwijgen van den killen bleeken
Door dood gesloten mond, nog sprekensreê!
O 't zwaarder zwijgen van wie leven deê
Langs warme lippen stille tranen leken!

Lief, breek het zwijgen van mijn stil verdriet!
   Was liefde niet de Gabriël gezonden
Met Blijde Boodschap, wen niet langer 't lied
   Almachtig was voor 't heelen mijner wonden? -
Laat aan uw hart mijn lijdend hart gezonden!
   Ik zonk in 't graf, zoo liefde mij verliet.

XCVIII. *Natuur.*

Als een door liefdeleed te vroeg tot vrouw
Geslagen kind nog kinderliedjes neurt,
Verlaten speelgoed troost vraagt wen zij treurt,
Doch vindt geen vreugde in spel meer, loom van rouw; -

De mooie tooversluier ligt verscheurd,
Waardoor zij 't leven zag in lenteblauw;
Zij werd verdreven uit haar sprooklandouw,
Zij heeft haar kinderparadijs verbeurd; -

Zoo grijp ik, vluchtende uit de steenen stad,
   Naar 't lieve speelgoed van mijn jongen droom,
Zachtblauw van lucht vol zilvren wolkenschat,
   Koel wuivend groen van hoogen zomerboom.
Doch héel vervreemd van ál wat ik bezat,
   Vlij ik mij weenende aan den wegezoom.

XCIX. *In Beukenschaduw.*

De beuken suizlen met hun sleperanken,
Die rhytmisch wuiven op de bleeke lucht.
Ik hoor geen stoornder en geen luider klanken
Dan roep van pauwen, voor een bui beducht
En zoet roekoeën, lief den liefdekranken,
Van wilde duive en vleugelklepgerucht
En, koel, in gras, waar tengre bloemen blanken,
Het zachte vallen van een beukevrucht.

Waarom kan ik alleen geen vrede vinden
In 't plechtig bosch, waarheen mij heimwee dreef?
O zijn het tranen, die mijn ziel verblinden
Voor kracht en kalmte van mijn beukendreef?
't Is me of die laan, een tempel voor wie minden,
Verwijten ruischte en vroeg waarom ik leef.

C. *Goden.*

Nog lag de bijl, waarmee ik wreed mijn goden
Verslagen had, in maanlicht blank te blinken.
De trotsche goden, die ik dorst verminken,
Lage' in mijn tempel als op 't slagveld dooden.

En 'k hoorde een suizen, na 't moorddadig klinken
Der wilde slagen: 't ruischend bloed zong oden
Aan hoogmoed, streng had die mijn smart verboden
Voor nieuwe goden in het stof te zinken.

Nu zaaml ik vroom de ranke beeldeleden
En kus ontroerd de reine marmerlippen,
Die zwegen koel wen zonde ik had beleden.

Nu hul ik zacht en eerbiedvol in krippen
Sluiers van rouw mijn goden van verleden
En laat ze in graven, blank van bloemen, glippen.

CI. *Vlammend Hart.*

Zij hebben 't hart mij uit de borst gereten,
Waar 't vlamde en zong en, zonder meegevoel,
Mijn vlammend hart, mijn zingend hart gesmeten
In d' afgronddiepen donkren smartepoel.

De zangen wild, die klonke' als folterkreten,
Die hebben zij beluisterd, kalm en koel,
Toen, hoonend wreed, die kreten mij verweten
En vroom gepraat van plicht en levensdoel.

Mijn levensdoel was louter vlamme' en zingen,
Extase-jubel was mijn blijde plicht.
De zangvlam blusschen, 't vrije lied bedwingen
Was doel van hen, die 'k daag voor Gods gericht.
O 't zwarte water kolkt in breede kringen,
Waar zonk mijn hart, vol heimwee naar het licht.

CII. *Troost.*

'k Weet, wijl ik zing, waar andre vrouwen schreien,
In stilte, alleen, met heimlijk handenwringen,
Verwijt mij streng mijn lijden-lavend zingen
Wie ziet in zang maar kweelend spelemeien
Met rijm op rozen, lauwer en seringen. -
O 'k voel u naadren, zwaaiend toovermeien,
Gewijde reien, die mijn ziel bevrijen,
Mijn blanke ziel, die donkre dwergen vingen.

Als andre vrouwen, na verholen weenen,
Kan, trotsch en kalm, ik 't hoofd ten hemel heffen,
Met zachten lach, als ware 't leed verdwenen,
Voel ik een vonk van Gods genâ mij treffen
In 't zingend hart. - Wil God mij 't lied verleenen,
Als godegave blijf ik 't lied beseffen.

Moederverzen.

I. *Beiding.*

O tijd van wijding en van beiding,
Van bevend leven in mijn schoot,
Van voorbereiding en verblijding
En wachten op het morgenrood!

Ik kon van schroom niet ademhalen,
Toen Gods genade mij geviel.
Hoe zal ik God mijn dank betalen
Voor 't geven mijner tweede ziel?

Ik werd mijzelve een wondre extase.
Ik draag zoo vroom mijn liefdeschat,
Gelijk een priester draagt de vaze,
Die, ongezien, zijn God bevat.

Doch weldra scheurt de wreede scheiding
Mijn kind geweldig uit mijn schoot.
Dan schreien we om die Gode-leiding,
Die eeuwig één-zijn ons verbood.

O droef wel zal mijn kindje klagen
Dat ál te koud de wereld is.
Zoolang ik kan dan zal ik dragen
Mijn kind door levens wildernis.

Doch kán ik u niet langer dragen,
Mijn kindje klein, ten leste groot,
O moge ik nooit u hooren klagen:
- 'Neem, moeder, weer mij in uw schoot!'

II. *Haar Naam.*

Melodisch moet haar naam de blijde woon doorklinken.
Viola zal het zijn? - Estella? - Béatries? -
Ik zeg ze mijmerzacht en jubel ze uit - en kies
Nog niet. - O welke naam zal zoetst me in de ooren zinken?

Viola? - of April mij weelde-aromen blies
In 't blij gelaat en liet mij héel de lente drinken. -
Estella? - of in 't blauw een blanke ster zou blinken. -
Beátries? - of mijn kind tot muze en heil'ge wies.

Elisa, uitverkoorne? - of Theodora, gode-
Geschenk? - vermetele Eva, die, in Paradijs,
Wou Gods gelijke zijn en at de bloedigroode
Mystieke vrucht? - Maria, jonkvrouw rein en wijs,
Wier schoot den Heiland droeg, den god, dien Judas doodde? -
Iréne, vrede? - elk zingt me een hemelzoete wijs.

III. *Zijn Naam.*

O droomend leven van mijn leven!
O weelde, die ik nauw omvaam!
O welken naam zal ik u geven,
Een engele- of een heldenaam?

O 't álderliefst wel wil hij heeten
Naar Gabriël of Rafaël,
Die, blank, bij Godes troon gezeten,
Aandachtig wachten Gods bevel.

Maar englen wieken weg van de aarde -
Mijn kindje blijft bij moeder wel,
't Zal zijn of de adem Gods me omwaarde -
Ik noem zijn naam Emmanuël.

IV. *Moederweelde.*

O toen ik mijn kindeken droeg in mijn schoot,
Hoe groeide mijn hart zoo reuzegroot
  Als kon het de wereld bevatten
En de stralende goudenen zonnebal
En de sterren, die flonkeren zonder tal
En de zilveren maan, in de hemelhal,
  En de aarde met ál haar schatten!

En mijn oogen, die schouwden wel kalm en wijs,
Want ik voelde in mijn boezem een paradijs
   En mijn lippen, die lachten zoo vredig,
Want ik zag wat alleen maar een moeder ziet.
En mijn vreugd was te heilig, ik zei haar niet
En het was nog te vroeg voor een zegelied,
   Want mijn armen, die vielen nog ledig.

Doch nu er mijn kindeken woelt op mijn schoot,
Nu grijpt het mijn hart, zoo reuzegroot,
   In zijn rozige dartele handen.
En het is mij een wonder, waarover ik zon,
Hoe mijn hart, dat de wereld bevatten kon,
Met de bloemen, de sterren, de maan en de zon,
   Ligt zoo klein in die tengere wanden.

V. *Wiegelied.*

Al wat mijn liefje doet
Luidt als een liedje zoet
   - Slaap, kindje, slaap! -
Over de marmertrap
Zingen zijn stapjes rap
Zangen van trappeltrap.
   - Slaap, kindje, slaap! -

Maar als mijn knaapje rust,
Vredig in slaap gekust,
   - Droom, kindje, droom! -

Vedelt een melodie,
Zingt er ik weet niet wie,
Ziel die 'k in nevel zie.
   - Droom, kindje, droom! -

Woelt zich mijn blondje bloot,
Bloeit er zijn mondje rood,
   - Slaap, kindje, slaap! -
Engelen komen zacht,
Zingen van zomernacht,
Zoo dat mijn droomer lacht.
   - Slaap, kindje, slaap! -

Zilver in zilvermaan,
Zingend de wilgen staan,
   - Droom, kindje, droom! -
't Ruischende molenrad
Sprankelt de rozen nat,
De aarde is in droomenbad.
   - Droom, kindje, droom!

VI. *O wat zal ik zeggen....?*

O wat zal ik zeggen wen vraagt mijn kind:
- ‘Waait niet de adem van God in den zomerwind?
Is de goudenen zon niet het Al-ziend Oog?
Wandelen de Engelen niet op den regenboog?’

O zal ik dan zeggen: - ‘Uw moeder, mijn kind,
Voelt geen adem van God in den zomerwind,
Uw moeder is blind voor het Al-ziend Oog
En voor de Englen, die wandle' op den regenboog?’

O zal ik mijn oogen niet nederslaan
En smeeken: - ‘Neen, laat mij in vrede gaan!
Wat gíj ziet zie ík niet, hoe lang ik tuur.
Uw oogen zijn vol nog van hemel-azuur?’

O had ik mijn oogen zoo rein bewaard!
Nu zijn ze bezoedeld door stof van de aard
En als ik, vol deemoed, in de uwe schouw,
Dan moet ik wel weenen, als van berouw.

O wiesschen die tranen mijn oogen rein!
Ik zou als mijn kindje zoo vroolijk zijn.
Ik zag in de zon weer het Al-ziend Oog
En Gods Engelen wandle' op den regenboog.

VII. *Het Kind.*

Wat eens de jonkvrouw zwaarste zonde leek
Werd plots de plicht der vrouw; - door liefde-in-echt
Gewijd, reeds voelt zij 't heilig levensrecht
Van 't Kind, dat haar verkoor. Van vreeze bleek,
Van schaamte blozend, beeft ze en weent en vlecht
Haar armen rond haar lief en weeldeweek
Offert zij ál - haar trotsche wil bezweek -
Terwijl haar schroom nog weifelt: - Doe ik slecht?

- ‘O Kind! mijn Kind! ons beider Kind! ik voel
Uw hart al kloppen in mijn liefdeschoot.
Wel warm en veilig, ver van ruw gewoel,
Draag ik u stil en droom van 't morgenrood
Van uw gezegend aanschijn!’
IJzig koel
Doortrilt een schok haar. - Wee! haar kindje is dood.

VIII. *De Kinderlooze.*

Mij wenkte de Engel Gabriël, in morgenrood,
Geweldig kloppende aan de brooze poort mijns harten.
Verwonderd bogen mijn verwonnen jonge smarten
En maakten vlug de poort mijns harten eens zoo groot.

Belovend stroomde rood van morgen in den zwarten
Nacht van mijn wanhoop, doch ik droeg den droeven dood
En niet het leven blij in mijn gevloekten schoot.
Waarom kwam de Engel Gabriël met hoop mij tarten?

Voelde elke moeder niet haar lijf gebenedijd,
Gewijd, gelijk de Maagd Maria uitverkoren,
Tot tempel van een god, die redden zal wie lijdt?

Doch nooit-vervulde hoop werd hoonend mij beschoren,
Ontnomen werd mij wreed mijn vreugde voor altijd.
Eenzaam beween ik wat voor eeuwig is verloren.

IX. *Vergeelde Kleêrtjes.*

Zoo zilvren kwam de zon door bevend loover spelen,
Door ijl verwelkend herrefstloof, toen hoop verdween. -
En, huivrende, uit hun schuilhoek haal ik, één voor één,
De kleertjes, wil weleer, die nu al lang vergelen.

Schat groeiende in mijn schoot gelijk een edelsteen
In donkere aard! - gekooide vogel, op wiens kweelen
Ik wachtte! - blanke vrucht van liefde's boom! - verhelen
Voor eeuwig bleef mysterie 't kind, waar ik om ween.

Hoe licht zijn ze in mijn hand, die neveldunne kleertjes,
Als bleeke bloesem van mijn droeven levensboom,
Die zonder vrucht bleef! - en ik streel ze droomend teertjes.

Hoe voelt mijn hand zoo moe, hoe klopt mijn hart zoo loom,
Hoe weegt van tranen zwaar, die, licht als engelveertjes,
Tooi van 't beloofde kind, dat leefde alleen in droom!